

βάτους Θράκ. (Μάδυτ.) Ίμβρ. βάτο τό, πολλαχ. βάτου πολλαχ. βορ. ιδιωμ. βάτισο Κεφαλλ. Κρήτ. βάτα ή, Χίος βάλτα Σαμοθρ. Πληθ. βάτια Εϋβ. (Στρόπον.) Σάμ.

Τò άρχ. ούσ. ή βάτος. Περί της μεταβολής του γένους ιδ. Γ' Χατζιδ. ΜΝΕ 1,66. Τò σβάτος έκ της αίτιατ. του πληθ. τοὺς βάτους - τοὺς σβάτους έκ πλημμελοῦς χωρισμοῦ. Τò βάτισο κατ' επίδρασιν του βάτισινο, τò δὲ βάλτα έκ παρετυμ. πρὸς τὸ βάλτος.

1) Εἶδη του φυτού βάτου (rubus) της τάξεως τῶν ροδωδῶν (rosaceae), συνών. βατζά 1, βατίν 1, *βατινεά, βατόδεντρον, βατομουρτζά, βατουλλεά 1, βατισινεά, α) Βάτος ή θαμνώδης (rubus fruticosus) ή ιδίως βάτος τῶν αρχαίων, ή κατ' έξοχην Ἑλληνική βάτος, της οποίας υπάρχουν δύο ποικιλίαι, βάτος θαμνώδης ή Ἀνατολική (rubus fruticosus Anatolicus) καί βάτος θαμνώδης ή ἱερά (rubus fruticosus sanctus) ένθ' άν.

β) Βάτος ή γναφαλώδης (rubus fruticosus tomentosus) ένθ' άν. Ἡ λ. καί ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βάτος Ἄνδρ. Κέρκ. Κέως Κρήτ. Κύπρ. Μήλ. Παξ. Χίος, Βάτους Στερελλ. (Αἰτωλ.) Βάτο Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Βάτοι Κάρπ. Βάτα Θράκ. (Αὐδύμ.) Πελοπν. (Γορτυν. Μάν.) || Μεταφ. άνθρωπος πλεονέκτης Σάμ. 2) Εἶδη ροδῆς της τάξεως τῶν ροδανθῶν (rosaceae) α) Ροδῆ ή κυνορροδῆ, συνών. άγριοτριανταφυλλεά 1, δ ιδ. β) Ροδῆ ή αειθαλής, συνών. άγριοτριανταφυλλεά 2, δ ιδ.

3) Τò άκανθῶδες φυτὸν μύρτος ή κοινή (myrtus communis) της τάξεως τῶν μυρτωδῶν (myrtaceae) Σκῦρ.

4) Πάν φυτὸν άκανθῶδες Νίσυρ. 5) Βούκεντρον Τσακων. [**]

βάτος δ, (II) Θήρ. Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) Χίος κ.ά. βάτους Θράκ. (Μάδυτ.)

Τò άρχ. ούσ. ὁ βάτος.

Βατί, δ ιδ.

βατοσυκάμινο τό, Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Χίος.

Ἐκ τῶν οὐσ. βάτος (I) καί συκάμινο.

Βατόμουρο 1, δ ιδ.

βατουδζας δ, Χίος.

Ἐκ του οὐσ. βατούδι καί της καταλ. -ζας.

Βατζῶνας, δ ιδ.

βατούδι τό, ένιαχ.

Ἐκ του οὐσ. βάτος διά της καταλ. -ούδι.

Μικρά βάτος. Συνών. ιδ. έν λ. βατάκι.

βατονκλεά ή, Πελοπν. (Αἶγ. Πάτρ.)

Ἐκ του άμαρτ. βατούκλα μεγεθ. του οὐσ. βάτος διά της καταλ. -ούκλα. Ὁ μεταπλασμός κατὰ εἰς -εά ὦν. φυτῶν.

Μεγάλη βάτος ένθ' άν. : Ἐκεῖ ποῦ έγραχνε βλέπει μέσα σὲ μὰ βατονκλεά ένα φίδαρο (έκ παραμυθ.) Αἶγ.

βατουλλάκι τό, Κρήτ. βατουλ-λάκι Ρόδ.

Ἐκ του οὐσ. βατούλλι.

Μικρά βάτος. Συνών. ιδ. έν λ. βατάκι.

βατουλλεά ή, Κύπρ. Πελοπν. (Ἀνδροῦς.) βατ'λλεά Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Κλών.)

Ἐκ του οὐσ. βατούλλι καί της καταλ. -εά.

1) Βάτος (I) 1, δ ιδ., Κύπρ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν.) Πληθ. Βατουλλεές τοπων. Κύπρ. 2) Συστάς βάτων πυκνῶν καί ὑψηλῶν Πελοπν. (Ἀνδροῦς.) Στερελλ. (Κλών.) Συνών. ιδ. έν λ. βατουνιά 1.

βατουλλεῶνας δ, ΚΠασαγιάνν. Μοσκ. 39.

Ἐκ του οὐσ. βατούλλι καί της καταλ. -εῶνας.

Βατουνιά 1, δ ιδ.

βατούλλι τό, ένιαχ.

Ἐκ του οὐσ. βάτος (I) καί της καταλ. -ούλλι.

Μικρά βάτος. Συνών. ιδ. έν λ. βατάκι.

βατουλλδ τό, Κρήτ.

Ἐκ του οὐσ. βάτος (I) διά της καταλ. -ουλλό, δι' ήν ιδ. -ουλλός.

Βατούλλι, δ ιδ.

βατούνι τό, Κεφαλλ.

Ἐκ του οὐσ. βάτος (I) καί της καταλ. -ούρι.

Ὁ ἐδώδιμος άκρέμων της βάτου.

βατουνιά ή, Κρήτ. βατουνία Εϋβ. (Αὐλωνάρ. Κορίστρ. Κύμ.) σβατουνία Εϋβ. (Κουρ. Κύμ.)

Ἐκ του οὐσ. βάτος (I) καί της καταλ. -ουριά.

1) Πολλοί ὁμοῦ βάτοι, συστάς βάτων Εϋβ. (Κουρ. Κύμ.) Συνών. βατουλλεά 2, βατουλλεῶνας, βατισινεά. Πληθ. Βατουνιές τοπων. Κέρκ. 2) Μεγάλη βάτος Εϋβ. (Κουρ. Κύμ.) Κρήτ.

βατούρα ή, Λεξ. Δημητρ.

Λέξις πεποιημένη.

Βόμβος έντόμου, βοή ποταμοῦ.

βατουρεῶνας δ, άμαρτ. βατουρεῶνα ή, Πελοπν. (Γέρμ.)

Ἐκ του άμαρτ. οὐσ. βατούρα καί της καταλ. -εῶνας. Βατουριά, δ ιδ.

βατουριά ή, Ἄνδρ.

Ἐκ του οὐσ. βάτος καί της καταλ. -ουριά.

Τόπος πλήρης βάτων. Συνών. ιδ. έν λ. βατζῶνας.

βατόφυλλο τό, ένιαχ. άβατόφυλλον Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βάτος (I) καί φύλλο.

Τὸ φύλλον της βάτου. Συνών. βατισινόφυλλο.

βατόχορτο τό, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βάτος (I) καί χόρτο.

Τὸ φυτὸν γάλλιον τὸ γνήσιον (gallium verum) της τάξεως τῶν ἐρυθροδανῶν (rubiaceae). [**]

βάτρα ή, Εϋβ. (Κάρυστ.) Ἡπ. Θεσσ. Μακεδ. (Βλάστ. Θεσσαλον.)

Ἐκ του Σλαβ. vatra.

1) Ἐβτία Ἡπ. Θεσσ. Μακεδ. (Βλάστ.) 2) Οἰκία Εϋβ. (Κάρυστ.): Δέν έχει βάτρα γὰ μείνη. Δέν πατῶ 'ς τή βάτρα του. β) Μέρος του κήπου Μακεδ. (Θεσσαλον.)

3) Οἰκογένεια Εϋβ. (Κάρυστ.): Θά βάλω τήν κόρη μου σὲ βάτρα. 4) Ἡ οἰκονομική καί οἰκιακή καθόλου κατάστασις, τὸ νοικοκυρεῖο Εϋβ. (Κάρυστ.)

βατράλι τό, Ἀθ. Σκῦρ. βατράλι Θράκ. Σαλαμ. φατράλ' Ἰμβρ.

Ἐκ του Σλαβ. vatra = περάγρα. Ἰδ. Ν'Ανδριώτ. έν Λεξικογρ. Δελτ. Ἀκαδ. Ἀθην. 2 (1940) 156 κέξ.

1) Τὸ συνδούλιστρον της πυρᾶς Θράκ. Σαλαμ. Σκῦρ. 2) Σιδηροῦν ὄργανον με τὸ ὁποῖον ἐξάγουν τήν άνθρακίαν του φούρνου Ἀθ. 3) Μακρὸν ξύλον με τὸ ὁποῖον μετακινοῦν τοὺς έντὸς του φούρνου καιομένους κλάδους Ἰμβρ.: Φρ. Καβαλλίκιμι τή σφούγια κι του φατράλ' (κατέβαλε μεγάλας προσπάθειας. σφούγια = ξύλον μακρὸν φέρον εἰς τὸ ἕτερον άκρον παννὶ με τὸ ὁποῖον καθαρίζουν τὸν φούρνον).

